YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (seitsemäs jaosto)

19 päivänä joulukuuta 2008 *

Asiassa C-551/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgerichtshof (Itävalta) on esittänyt 22.11.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.12.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Deniz Sahin

vastaan

Bundesminister für Inneres,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Ó Caoimh sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari) ja J. Klučka,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: R. Grass,

päätettyään ratkaista asian perustellulla määräyksellä työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77; oikaisut EUVL 2004, L 229, s. 35, EUVL 2005, L 197, s. 34 ja EUVL 2007, L 204, s. 28; jäljempänä direktiivi) EY 18 ja EY 39 artiklan sekä perhe-elämän kunnioittamista koskevan perusoikeuden tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Sahin, joka on Turkin kansalainen, ja Bundesminister für Inneres (liittovaltion sisäasiainministeri) ja joka koskee pysyvän oleskelukortin epäämistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädetään:

a) edellytykset, jotka koskevat sitä, miten unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat käyttää oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella;

b) unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltioiden alueella;

c) edellä a ja b alakohdassa vahvistettuja oikeuksia koskevat rajoitukset, jotka perustuvat yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen.”

4 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’unionin kansalaisella’ henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;

2) ’perheenjäsenellä’:

a) aviopuolisoa;

b) kumppania, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä rekisteröity parisuhde rinnastetaan avioliittoon, ja vastaanottavan jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti;

c) unionin kansalaisen alle 21-vuotiaita tai hänestä riippuvaisia jälkeläisiä suoraan etenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia jälkeläisiä;

d) unionin kansalaisesta riippuvaisia sukulaisia suoraan takenevassa polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia sukulaisia;

3) ’vastaanottavalla jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, johon unionin kansalainen siirtyy käyttääkseen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.”

5 Direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai oleskelevat toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat, sekä heidän 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyihin perheenjäseniinsä, jotka tulevat heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin.

2. Vastaanottavan jäsenvaltion on kansallista lainsäädäntöään noudattaen helpotettava seuraavien henkilöiden maahanpääsyä ja oleskelua, tämän kuitenkaan rajoittamatta heillä mahdollisesti olevaa henkilökohtaista oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun:

a) muut kuin 2 artiklan 2 alakohdan määritelmän mukaiset unionin kansalaisen perheenjäsenet näiden kansalaisuuteen katsomatta, jos he lähtömaassaan ovat sellaisesta unionin kansalaisesta, joka on ensisijainen oleskeluoikeuden haltija, riippuvaisia tai asuivat samassa taloudessa tämän kanssa tai jos vakavat terveydelliset syyt ehdottomasti edellyttävät, että kyseinen unionin kansalainen antaa henkilökohtaista hoitoa asianomaiselle perheenjäsenelle;

b) kumppani, jonka kanssa unionin kansalainen on asianmukaisesti todistetussa pysyvässä suhteessa.

Vastaanottavan jäsenvaltion on tutkittava laajasti kyseisten henkilöiden olosuhteet, ja sen on perusteltava heidän maahanpääsynsä tai oleskelunsa mahdollinen epääminen.”

6 Direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella enintään kolmen kuukauden ajan ilman muita edellytyksiä tai muodollisuuksia kuin se, että heillä on oltava voimassa oleva henkilökortti tai passi.

2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan myös perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, joilla on voimassa oleva passi ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana tai seuraavat häntä myöhemmin.”

7 Direktiivin 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolmen kuukauden ajan,

a) jos he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai

b) jos heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai

c) – jos he ovat kirjoittautuneet yksityiseen tai julkiseen laitokseen, jonka vastaanottava jäsenvaltio on hyväksynyt tai jota se rahoittaa lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti, pääasiallisena tarkoituksenaan osallistua koulutukseen, ammattikoulutus mukaan lukien, ja

– jos heillä on kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja he osoittavat asiaankuuluvalle kansalliselle viranomaiselle vakuutuksella tai muulla

vastaavalla valitsemallaan tavalla, että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle; tai

d) jos he ovat a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset täyttävän unionin kansalaisen mukana matkustavia tai häntä myöhemmin seuraavia perheenjäseniä.

2. Edellä 1 kohdassa säädetty oleskeluoikeus koskee myös perheenjäseniä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seuraavat häntä sinne myöhemmin, edellyttäen, että kyseinen unionin kansalainen täyttää 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset.”

8 Direktiivin 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on myönnettävä oleskelukortti niille unionin kansalaisen perheenjäsenille, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, jos heillä on tarkoitus oleskella maassa yli kolme kuukautta.

2. Määräajan oleskelukortin hakemiselle on oltava vähintään kolme kuukautta maahantulopäivästä.

3. Oleskelukortin hakemisen laiminlyönnistä saatetaan määrätä asianomaiselle henkilölle seuraamuksia, joiden on oltava oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä.”

9 Direktiivin 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sellaisten unionin kansalaisen perheenjäsenten oleskeluoikeus, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, on osoitettava myöntämällä heille viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä asiakirja ’Unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortti’. Todistus oleskelukorttia koskevan hakemuksen jättämisestä on annettava välittömästi.

2. Oleskelukortin myöntämistä varten jäsenvaltioiden on vaadittava seuraavien asiakirjojen esittämistä:

a) voimassa oleva passi;

b) asiakirja, joka osoittaa perhesuhteen tai rekisteröidyn parisuhteen;

c) unionin kansalaisen, jonka mukana asianomaiset henkilöt tulevat tai jota he myöhemmin seuraavat, rekisteröintitodistus tai, rekisteröintijärjestelmän puuttuessa, muu todistus kyseisen unionin kansalaisen oleskelusta vastaanottavassa jäsenvaltiossa;

d) edellä 2 artiklan 2 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa asiakirjaselvitys siitä, että näissä alakohdissa tarkoitetut edellytykset täyttyvät;

– –”

10 Direktiivin 27 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltiot voivat rajoittaa unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsentensä, näiden kansalaisuudesta riippumatta, vapaata liikkuvuutta ja oleskelua yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä. Näihin perusteisiin ei saa vedota taloudellisista syistä.

2. Yleisen järjestyksen tai ylei[sen] turvallisuuden vuoksi toteutettujen toimenpiteiden on oltava suhteellisuusperiaatteen mukaisia, ja niiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen. Aiemmat rikostuomiot eivät yksin saa olla perusteena tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

Asianomaisen yksilön käyttäytymisen on muodostettava todellinen, välitön ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun. Perustelut, jotka eivät liity yksittäiseen tapaukseen tai jotka johtuvat yleisestävistä näkökohdista, eivät ole hyväksyttäviä.”

11 Direktiivin 35 artiklassa täsmennetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet evätäkseen, lopettaakseen tai peruuttaakseen tässä direktiivissä tarkoitetut oikeudet, jos ne on saatu oikeuksien väärinkäytöllä tai petoksella, kuten lumeavioliitolla. Näiden toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, ja niissä on sovellettava 30 ja 31 artiklan mukaisia menettelyä koskevia takeita.”

Kansallinen säännöstö

12 Sijoittautumisesta ja oleskelusta annetun lain (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz; BGBl. I, 100/2005; jäljempänä NAG) 1 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, säädetään seuraavaa:

”Tätä liittovaltion lakia ei sovelleta ulkomaalaisiin, joilla

1. on vuoden 2005 turvapaikkalain [Asylgesetz 2005], BGBl. I nro 100, ja turvapaikkalainsäädännön aiempien säännösten nojalla oleskeluoikeus, siltä osin kuin tässä liittovaltion laissa ei toisin säädetä;

_ _”

13 NAG:n 51 §:ssä säädetään seuraavaa:

”ETA:n kansalaisilla, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskelevat liittovaltion alueella pitempään kuin kolmen kuukauden ajan, on sijoittautumisoikeus, jos

1. he ovat Itävallassa työntekijöinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina;

2. heillä on itseään ja perheenjäseniään varten kattava sairausvakuutusturva ja he osoittavat, että heillä on riittävät varat toimeentuloaan varten niin, että he eivät sijoittautumisensa aikana muodostu rasitteeksi sosiaalihuoltojärjestelmälle, tai

3. he osallistuvat koulutukseen lainsäädännössä hyväksytyssä julkisessa tai yksityisessä koulussa tai oppilaitoksessa ja täyttävät edellä 2 kohdassa asetetut edellytykset.”

14 Tämän lain 52 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Vapaaseen liikkuvuuteen oikeutettujen ETA:n kansalaisten (51 §) perheenjäsenillä, jotka itse ovat ETA:n kansalaisia, on sijoittautumisoikeus, jos he

1. ovat aviopuolisoita;

– –

ja tulevat unionin kansalaisen mukana tai seuraavat häntä myöhemmin hänen luokseen.”

15 NAG:n 54 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Vapaaseen liikkuvuuteen oikeutettujen ETA:n kansalaisten (51 §) perheenjäsenillä, jotka eivät ole ETA:n kansalaisia ja jotka täyttävät 52 §:n 1–3 kohdassa asetetut edellytykset, on sijoittautumisoikeus. Heille on myönnettävä hakemuksesta 10 vuodeksi pysyvä oleskelukortti. Hakemus on esitettävä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa heidän sijoittautumisestaan.”

16 Vuoden 1997 turvapaikkalain (Asylgesetz 1997, BGBl. I, 76/1997) 19 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Turvapaikanhakijoilla, jotka – – oleskelevat liittovaltion alueella, on väliaikainen oleskeluoikeus, jollei heidän hakemustaan hylätä ratkaistun asian vuoksi. – –

– –

(3) Turvapaikanhakijoille, joille kuuluu väliaikainen oleskeluoikeus, on myönnettävä viran puolesta todistus väliaikaisesta oleskeluoikeudesta. – –

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

17 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Sahin tuli Itävaltaan 15.6.2003 ja haki sieltä turvapaikkaa 3.10.2003. Koska tästä hakemuksesta ei ole annettu lainvoimaista ratkaisua, hänellä on väliaikainen oleskeluoikeus vuoden 1997 turvapaikkalain nojalla.

18 Sahin avioitui 22.4.2006 Saksan kansalaisen kanssa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien tietojen mukaan he olivat asuneet yhteisessä kodissa ainakin 10.10.2003 lähtien, ja he ovat asuneet yhdessä yhteisen lapsensa kanssa tämän syntymästä eli 19.7.2005 lähtien.

19 Sahin haki avioliittoonsa vedoten 29.5.2006 pysyvää oleskelukorttia NAG:n 54 §:n nojalla. Ala-Itävallan Landeshauptmann hylkäsi tämän hakemuksen NAG:n 1 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla.

20 Bundesminister für Inneres hylkäsi 14.3.2007 tekemällään päätöksellä muutoksenhaun, jonka Sahin oli tehnyt Ala-Itävallan Landeshauptmannin päätöksestä. Bundesminister für Inneresin mukaan NAG:tä ja siis tämän lain 54 §:ää ei voida soveltaa Sahiniin, koska tällä on turvapaikkaoikeutta koskevan lainsäädännön nojalla väliaikainen oleskeluoikeus. Lisäksi Sahinin saksalainen aviopuoliso, joka omien sanojensa mukaan ”on asunut Itävallassa kolme vuotta” ja työskentelee siellä, on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ajankohtana, jona Sahin jo oleskeli Itävallassa, joten NAG:n 52 §:n viimeisessä virkkeessä säädetty edellytys, jonka mukaan perheenjäsenen on tultava vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan käyttävän henkilön mukana tai seurattava häntä myöhemmin hänen luokseen, ei täyty. Tämän osalta Bundesminister für Inneres viittasi myös direktiivin 7 artiklan 2 kohtaan.

21 Sahin valitti Bundesminister für Inneresin päätöksestä Verwaltungsgerichtshofiin, joka on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) a) Onko – – direktiivin 2004/38 – – 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 2 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa tulkittava siten, että ne kattavat myös ne direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitetut perheenjäsenet, jotka ovat saapuneet unionin kansalaisesta riippumatta vastaanottavaan jäsenvaltioon (direktiivin 2 artiklan 3 alakohta) ja joista on vasta siellä tullut unionin kansalaisen perheenjäseniä tai jotka ovat vasta siellä aloittaneet perhe-elämän hänen kanssaan?

b) Mikäli näin on, onko täydentävästi merkitystä sillä, että perheenjäsen oleskelee perheenjäseneksi tulemisen tai perhe-elämän aloittamisen aikaan laillisesti vastaanottavassa jäsenvaltiossa? Mikäli näin on, riittääkö lailliseen oleskeluun se, että perheenjäsenellä on oleskeluoikeus vain sillä perusteella, että hän on turvapaikanhakija?

c) Jos ensimmäisen kysymyksen a ja b kohtaan annettavan vastauksen perusteella direktiivistä ei voida johtaa ’pelkästään’ turvapaikanhakijana oleskeluun oikeutetun perheenjäsenen oleskeluoikeutta, kun tämä on saapunut vastaanottavaan jäsenvaltioon unionin kansalaisesta riippumatta ja tästä on tullut unionin kansalaisen perheenjäsen vasta siellä tai tämä on aloittanut perheelämän hänen kanssaan vasta siellä: voidaanko tästä huolimatta tilanteessa, jossa perheenjäsen on oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa vajaat neljä vuotta ja ollut siellä avioliitossa unionin kansalaisen kanssa – jonka kanssa hän on asunut yhdessä noin kolme ja puoli vuotta ja jonka kanssa hänellä on 20 kuukauden ikäinen yhteinen lapsi – yhden vuoden ajan, johtaa oleskeluoikeus EY 18 artiklasta tai EY 39 artiklasta, kun otetaan huomioon perusoikeus perheelämän kunnioittamiseen?

2) Ovatko direktiivin 9 artiklan 1 kohta ja 10 artiklan 1 kohta esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan unionin kansalaisen perheenjäsenet, joilla ei ole minkään jäsenvaltion kansalaisuutta ja joille kuuluu oleskeluoikeus yhteisön oikeuden eli erityisesti direktiivin 7 artiklan 2 kohdan nojalla, eivät voi saada oleskelukorttia (’Unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortti’) pelkästään sen vuoksi, että heillä on vastaanottavan jäsenvaltion turvapaikkalainsäädännön nojalla (väliaikainen) oikeus oleskella tässä valtiossa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat toteamukset

22 Työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymys on samanlainen kuin kysymys, johon yhteisöjen tuomioistuin

on jo antanut ratkaisun, tai jos kysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä, yhteisöjen tuomioistuin voi kuultuaan julkisasiamiestä koska tahansa ratkaista asian perustellulla määräyksellä, jossa viitataan sen aikaisemmin antamaan tuomioon tai asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön.

23 Yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että näin on tässä asiassa.

Ensimmäisen kysymyksen a ja b kohta

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisen kysymyksensä a ja b kohdassa pääasiallisesti sitä, onko direktiivin 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 2 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa tulkittava siten, että ne kattavat perheenjäsenet, jotka ovat saapuneet unionin kansalaisesta riippumatta vastaanottavaan jäsenvaltioon ja joista on vasta siellä tullut unionin kansalaisen perheenjäseniä tai jotka ovat vasta siellä aloittaneet perhe-elämän hänen kanssaan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy lisäksi, onko merkitystä sillä, että perheenjäsen oleskelee perheenjäseneksi tullessaan tai perhe-elämän aloittaessaan laillisesti vastaanottavassa jäsenvaltiossa, ja mikäli tähän vastataan myöntävästi, riittääkö laillista oleskelua koskevan edellytyksen täyttymiseen se, että perheenjäsenellä on oleskeluoikeus vain sillä perusteella, että hän on turvapaikanhakija.

25 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään, että tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai oleskelevat toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat, sekä heidän direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyihin perheenjäseniinsä, jotka tulevat heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin.

26 Direktiivin 6 artiklassa, joka koskee oikeutta oleskella enintään kolme kuukautta, ja 7 artiklassa, joka koskee oikeutta oleskella yli kolme kuukautta, edellytetään myös, että unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, ”tulevat unionin kansalaisen mukana” tai ”seuraavat häntä myöhemmin” vastaanottavaan jäsenvaltioon saadakseen siellä oleskeluoikeuden.

27 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa C-127/08, Metock ym., 25.7.2008 antamassaan tuomiossa (Kok. 2008, s. I-6241, 87 ja 88 kohta), että missään näistä säännöksistä ei edellytetä, että unionin kansalainen olisi jo perustanut perheen silloin, kun hän siirtyy vastaanottavaan jäsenvaltioon, jotta hänen perheenjäseniinsä, jotka ovat kolmannen maan kansalaisia, voitaisiin soveltaa direktiivissä vahvistettuja oikeuksia, ja että kun yhteisön lainsäätäjä on säätänyt, että unionin kansalaisen perheenjäsenet voivat seurata viimeksi mainittua myöhemmin vastaanottavaan jäsenvaltioon, se on päinvastoin hyväksynyt sen mahdollisuuden, että unionin kansalainen perustaa perheen vasta käytettyään oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.

28 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi lisäksi kyseisen tuomion 93 kohdassa, että direktiivin 3 artiklan 1 kohtaan sisältyvällä ilmauksella ”[unionin kansalaisten] perheenjäseniin – –, jotka tulevat heidän mukanaan” tarkoitetaan samalla sekä niitä unionin kansalaisen perheenjäseniä, jotka ovat tulleet vastaanottavaan jäsenvaltioon hänen kanssaan, että niitä, jotka oleskelevat hänen kanssaan tässä jäsenvaltiossa, eikä tässä toisessa tapauksessa ole tarpeen tehdä eroa sen mukaan, ovatko kolmannen maan kansalaiset tulleet kyseiseen jäsenvaltioon ennen unionin kansalaista vai hänen jälkeensä tai ennen kuin heistä on tullut hänen perheenjäseniään vai sen jälkeen.

29 Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi edellä mainitussa asiassa Metock ym. antamansa tuomion 95 kohdassa, että siitä hetkestä lähtien, jolloin kolmannen maan kansalainen, joka on unionin kansalaisen perheenjäsen, saa direktiivin perusteella oikeuden tulla vastaanottavaan jäsenvaltioon ja oikeuden oleskella siellä, jäsenvaltio voi rajoittaa tätä oikeutta vain direktiivin 27 ja 35 artiklaa noudattaen.

30 Saman tuomion 96 kohdasta ilmenee, että mainittua 27 artiklaa on noudatettava erityisesti silloin, kun jäsenvaltio haluaa määrätä kolmannen maan kansalaiselle seuraamuksia sen vuoksi, että tämä on tullut maahan ja/tai oleskellut siellä kansallisten maahanmuuttosäännösten vastaisesti ennen kuin hänestä on tullut unionin kansalaisen perheenjäsen.

31 On selvää, että Sahinin kaltaista henkilöä vastaan, jolla ennen unionin kansalaisen perheenjäseneksi tulemistaan oli oikeus oleskella väliaikaisesti jäsenvaltion alueella tämän jäsenvaltion lainsäädännön nojalla turvapaikkahakemuksen ratkaisemiseen saakka, ei voida pelkästään tällä perusteella soveltaa direktiivin 27 artiklaa.

32 Kuten yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Metock ym. antamansa tuomion 99 kohdassa, kolmannen maan kansalaiseen, joka on sellaisen unionin kansalaisen aviopuoliso, joka oleskelee jäsenvaltiossa mutta ei ole sen kansalainen, ja joka tulee maahan kyseisen unionin kansalaisen mukana tai seuraa häntä sinne myöhemmin, sovelletaan direktiivin säännöksiä riippumatta siitä, missä ja milloin heidän avioliittonsa on solmittu, ja riippumatta siitä, millä tavoin tämä kolmannen maan kansalainen on tullut vastaanottavaan jäsenvaltioon.

33 Ensimmäisen kysymyksen a ja b kohtaan on vastattava edellä esitetyn perusteella, että direktiivin 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 2 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että ne kattavat myös perheenjäsenet, jotka ovat saapuneet unionin kansalaisesta riippumatta vastaanottavaan jäsenvaltioon ja joista on vasta siellä tullut unionin kansalaisen perheenjäseniä tai jotka ovat vasta siellä aloittaneet perhe-elämän hänen kanssaan. Tämän osalta on merkityksetöntä, että perheenjäseneksi tullessaan tai perhe-elämän aloittaessaan perheenjäsen oleskelee väliaikaisesti vastaanottavassa jäsenvaltiossa tämän valtion turvapaikkalainsäädännön nojalla.

Ensimmäisen kysymyksen c kohta

34 Kun ensimmäisen kysymyksen a ja b kohtaan annettu vastaus otetaan huomioon, ensimmäisen kysymyksen c kohtaan ei ole tarpeen vastata. Tämä kysymys nimittäin esitettiin vain siltä varalta, että direktiiviä tulkitaan siten, että siinä ei myönnetä oleskeluoikeutta perheenjäsenelle, joka on pääasian valittajan asemassa.

Toinen kysymys

35 Kuten tämän määräyksen 32 kohdassa todettiin, yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Metock ym. antamansa tuomion 99 kohdassa, että kolmannen maan kansalaiseen, joka on sellaisen unionin kansalaisen aviopuoliso, joka oleskelee jäsenvaltiossa mutta ei ole sen kansalainen, ja joka tulee maahan kyseisen unionin kansalaisen mukana tai seuraa häntä sinne myöhemmin, sovelletaan direktiivin säännöksiä.

36 Kuten ensimmäisen kysymyksen a ja b kohtaan annetusta vastauksesta ilmenee, Sahinin asemassa olevalla henkilöllä on oleskeluoikeus direktiivin 7 artiklan 2 kohdan nojalla.

37 Direktiivin 9 artiklan 1 kohdasta ja 10 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että oleskelukortti on asiakirja, jolla osoitetaan, että unionin kansalaisen perheenjäsenillä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, on oikeus oleskella jäsenvaltiossa yli kolme kuukautta.

38 Direktiivin 10 artiklan 2 kohdassa luetellaan tyhjentävästi asiakirjat, jotka kolmannen maan kansalaisia, jotka ovat unionin kansalaisen perheenjäseniä, voidaan pyytää esittämään vastaanottavassa jäsenvaltiossa oleskelukortin myöntämistä varten (ks. erityisesti em. asia Metock ym., tuomion 53 kohta).

39 Jos Sahinin asemassa olevalta henkilöltä evättäisiin unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortti pelkästään sillä perusteella, että kyseisellä henkilöllä on vain väliaikaisesti oikeus oleskella vastaanottavassa jäsenvaltiossa tämän valtion turvapaikkalainsäädännön nojalla, tämä merkitsisi direktiivin 10 artiklan 2 kohdassa tyhjentävästi lueteltuihin edellytyksiin nähden lisäedellytystä.

40 Toiseen kysymykseen on siis vastattava, että direktiivin 9 artiklan 1 kohta ja 10 artikla ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan unionin kansalaisen perheenjäsenet, joilla ei ole minkään jäsenvaltion kansalaisuutta ja joille kuuluu oleskeluoikeus yhteisön oikeuden eli erityisesti direktiivin 7 artiklan 2 kohdan nojalla, eivät voi saada unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttia pelkästään sen vuoksi, että heillä on vastaanottavan jäsenvaltion turvapaikkalainsäädännön nojalla väliaikainen oikeus oleskella tässä valtiossa.

Oikeudenkäyntikulut

41 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) **Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 3 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 2 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että ne kattavat myös perheenjäsenet, jotka ovat saapuneet unionin kansalaisesta riippumatta vastaanottavaan jäsenvaltioon ja joista on vasta siellä tullut unionin kansalaisen perheenjäseniä tai jotka ovat vasta siellä aloittaneet perhe-elämän hänen kanssaan. Tämän osalta on merkityksetöntä, että perheenjäseneksi tullessaan tai perhe-elämän aloittaessaan perheenjäsen oleskelee väliaikaisesti vastaanottavassa jäsenvaltiossa tämän valtion turvapaikkalainsäädännön nojalla.**

2) **Direktiivin 2004/38 9 artiklan 1 kohta ja 10 artikla ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan unionin kansalaisen perheenjäsenet, joilla ei ole minkään jäsenvaltion kansalaisuutta ja joille kuuluu oleskeluoikeus yhteisön oikeuden eli erityisesti kyseisen direktiivin 7 artiklan 2 kohdan nojalla, eivät voi saada unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukorttia pelkästään sen vuoksi, että heillä on vastaanottavan jäsenvaltion turvapaikkalainsäädännön nojalla väliaikainen oikeus oleskella tässä valtiossa.**

Allekirjoitukset